

Ćiril i Metod, sv., Solunska braća, Sveta braća, Slavenski apostoli, Slavenski misionari (Mihael ?, monaško ime Metod, Solun, oko 815 – Moravska, 6. IV. 885; Konstantin, monaško ime Ćiril, Solun, 826/827 – Rim, 14. II. 869).

O njihovu životu i djelovanju govore njihova *Žitja* napisana na starocrkvenoslavenskome neposredno nakon njihove smrti, kao i liturgijske *Pohvale*. Od latinskih izvora, osim sačuvanih papinskih pisama, i *Italska legenda*.

Sinovi visokoga bizantskog vojnog zapovjednika Leona (Lava) rođeni su u Solunu, koji je od kraja VI. st. bio okružen Slavenima, a slavenski se govorilo i u samome gradu, pa su i Braća, uz grčki, još od mladosti poznavala i govorila slavenski jezik.

Metod je krenuo očevim putem: pravno obrazovan, posvetio se državničkim poslovima pa je bio upravitelj jedne pokrajine sa slavenskom većinom, vjerojatno na rijeci Strumi u Makedoniji. U doba prevrata na dvoru povukao se u samostan u Bitiniji (Mala Azija). Konstantin je od djetinjstva pokazivao iznimne sposobnosti pa je nakon početnog školovanja u Solunu, po očevoj smrti, zaslugom Teoktista, kancelara carice Teodore, dospio u Carigrad, gdje se odgajao i školovao na carskome dvoru, a zatim na Magnauri – carskome sveučilištu gdje su mu učitelji bili najpoznatiji grčki učenjaci toga doba: Lav Matematik i Focije (Fotije), poslije carigradski patrijarh. Postao je knjižničar Carigradske patrijaršije i dobio službu profesora filozofije i ravnatelja na sveučilištu, naslijedivši na tom mjestu svojega učitelja Focija. Zbog učenosti je stekao počasni naslov »Filozof«.

Najveću važnost ima najpoznatija njihova misija, ona među Slavene. Godine 862. došlo je u Carigrad, caru Mihaelu III., poslanstvo moravskoga kneza Rastislava (846–870) s molbom da Moravskoj zemlji pošalje biskupa i svećenike koji će na slavenskom jeziku propovijedati kršćansku vjeru i misionare koji će podučiti narod u kršćanstvu, jer iz Carigrada »proizlazi svaki dobar zakon. Car Mihael III. je, po savjetu svojega ujaka Varde i

patrijarha Focija, pozvao braću Konstantina i Metoda kao najpogodnije osobe za misiju među Slavenima, jer su rodom iz Soluna, a u Solunu svi govore slavenski, kako kaže *Žitje*. Da bi misija bila uspješna i u tradiciji kršćanstva, vjere Pisma, Konstantin je sastavio za Slavene posebno pismo – glagoljicu (oblu) – i na makedonski slavenski preveo najnužnije knjige – *Aprakos* – (izborna) evanđelje za misna čitanja, jedan zakonski tekst (*Zakon sudny ljudem*) i najnužnije obredne knjige za zajedničku molitvu. Braća su sa sobom vodila učenike Klimenta, Konstantina i Nauma; misija je iz Carigrada krenula 863. i našla plodno tlo za svoje djelovanje. U tri godine misionarske djelatnosti (863–866) Sveta su braća uspjela pripremiti učenike za primanje crkvenih redova, pa bi tako bila organizirana slavenska crkvena pokrajina pod novom slavenskom hijerarhijom.

Baština Svete braće: pismo glagoljica, književni tekstovi – *Biblija* i drugi temeljni crkveni tekstovi te usustavljen književni jezik različito se ukorijenila među slavenskim narodima. Dok su istočni Slaveni prihvatili tekstove i književni jezik, ali na novome pismu – grčkom uncijalnom pismu, uređenom za slavenski jezik («ćirilica»), drugačije je bilo kod Hrvata. U vjerskoj i kulturnoj povijesti Hrvata utjecaj Ćirila i Metoda bio je dvojak: oni su pridonijeli i utvrđivanju kršćanstva u Hrvata i istodobnomu širenju kod Hrvata i glagoljskog pisma, i bogoslužja, i književnosti (tekstova), i književnoga jezika na kojem su izgradili temelje svoje nacionalne književnosti i književnoga jezika. Stariji izvori, kao *Naumovo žitje* i pop Dukljanin, svjedoče da su Ćiril i Metod prolazili hrvatskim krajevima i u njima djelovali, a glagoljsku tradiciju u Dalmaciji spominju već Splitska sinoda 925. i papa Ivan X. (914–928) u pismu kralju Tomislavu.

Preuzeto iz Hrvatske enciklopedije.

Fotografije s interneta.